

Zondag 16 juli | 16.00-17.00 uur
Orgelconcert
Anton Doornhein

Archief Anton Doornhein

Op 2 maart 2019 bespeelde Anton Doornhein het Cavaillé-Coll orgel van de Notre Dame in Parijs. Hij was de laatste Nederlandse organist die dit orgel bespeelde vóór de brand op 15 april 2019. Als eerbetoon aan dit orgel speelt Anton werken van Marcel Dupré, Louis Vierne, Charles Tournemire en Léonce de Saint-Martin Vierne, die hij in Notre Dame in maart 2019 speelde. Verder staat op het programma werken van Joseph Jongen wiens 150e geboorte jaar dit jaar wordt gevierd.

PROGRAMMA

Joseph Jongen
(1873-1953)

- Offertoire (Grand Choeur) opus 5
- Prière opus 37
- Fugue dans le style de J. S. Bach

Léonce de Saint-Martin
(1886-1954)

- Paraphrase du Ps. 136
- Tristesse des Hébreux captifs de Babylone
 - Lamentations au souvenir de Jérusalem
 - Babylone la Superbe
 - Les Hébreux maudissant leurs vainqueurs

Louis Vierne
(1873-1953)

- Uit Deuxieme Symphonie opus 20
- Allegro

Marcel Dupré
(1886-1971)

- Suite Bretonne opus 21
- Berceuse
 - Fileuse
 - Les cloches de Perros-Guirec

Charles Tournemire
(1870-1939)

- Uit L'Orgue Mystique nr. 35
In Assumptione B.M.V.
- Paraphrase- Carillon

TOELICHTING

Offertoire Grand Choeur uit Cinq Pièces op.5 (1896) - Joseph Jongen

Dit werk droeg hij op aan zijn leraar Danneels . Het is een krachtig werk , geïnspireerd door Franse componisten uit voorgaande eeuwen , met een statig , typisch Franse Barok , ' over gepuncteerd ' en consequent doorgevoerd ritme in grote akkoorden . Na een inleiding volgt een lange , polyfone passage , quasi barok beginnend , met afwisselende passages op de zachtere manualen , die voortduurt totdat het gepuncteerde thema weer intreedt . In het laatste deel verdwijnt het markante ritme , om plaats te maken voor een gelijkmatige ritmiek .

Bron: <https://nl.wikipedia.org/>

Prière, uit Quatre pièces pour orgue nr.3 op . 37 (1957) - Joseph Jongen

Het is een muzikaal intens werk en is in veel opzichten meer pianistisch dan organistisch te noemen in zijn structuur . Het begint strikt homofoon (gelijk klinkend) , kent twee canon - secties : vanaf het iets snellere middendeel komt het tot een korte canon tussen rechter- en linkerhand in de onderkwint (toon op de vierde toon van de toonladder) boven een pastoraal aandoend orgel punt op de toon b . In de herhaling klinkt ook het eerste thema nu in canon .

Fugue (dans le style de J.S. Bach) (1897) - Joseph Jongen

Joseph Jongen had grote bewondering voor de muziek van Johann Sebastian Bach . Diens orgelwerken speelde hij veelvuldig op zijn recitals . Dat hij als student fuga en compositie op het conservatorium tot in de puntjes geleerd had hoe een barokke fuga geconstrueerd hoorde te zijn , liet hij in het onderhavige werk horen . In de vingers van Jongen had de Fantasie en fuga in g , BWV 542 zijn greep gevonden , want het was één van de examenstukken.

Paraphrase du Ps. 136 - Léonce de Saint-Martin

a. Tristesse de Hébreux captifs de Babylone

Droefheid van de Hebreëen gevangenen van Babylon

Dit eerste van het vierluik begint met een grommende registratie in mineur (hoe zou het ook) . Langzaam klimt het op naar een betere stemming, waarin klanken van hoop aanhouden en zelfs omslaan naar hoopvolle vreugde. Af en toe klinken er toch schrille tonen die opklimmen, maar de grondstemming blijft toch een uiting van treurige emoties. De twee manualen worden bespeeld, de sombere tonen liggen als een orgelpunt in het pedaal.

b. Lamentations au souvenir de Jérusalem

Klaagzang ter nagedachtenis aan Jeruzalem. Het tweede deel van dit vierluik verklankt de treurigheid , als men nadenkt over wat men gedwongen heeft achter te moeten laten : een thuisstad waar lief en leed gedeeld werd . Vandaar de mijmerende verklanking van de goede oude tijd . Het tempo is langzaam (mouvement mars lent) , schrijdend , ingehouden vreugde om de geboorteplaats van de Joden , maar wel in een marstempo in de baslijn , dat opzweepend werkt .

c . Babylone la Superbe

Babylon de Schitterende

Het imponerende Babylon wordt met een overdreven en opgeklopte grandeur in muziek omgezet , maar daar klinkt ook de kritiek en de afwijzing door . De stad maakt zich wel breed met grote allure , maar de Joden weten wel beter : verdorven schijn van een opgeblazen en verdorven grootheid , die vergankelijkheid wordt toegewenst . Vooral in het volgende deel .

d . *Les Hébreux maudissant leurs vainqueurs*

De Hebreëen vervloeken hun veroveraars

In de dreigende klanken verbeelden we de wraakgevoelens van het Joodse volk . De Babyloniërs krijgen ervanlangts . De muziek wordt steeds meer versneld en zwelt aan om de verbolgenheid van het Joodse volk heftig aan de orde te stellen . Dat komt onder andere terug in het staccato , maar de wraak zal zoet zijn als alles voorbij is . Het slot is een morendo .

Allegro uit Deuxième Symphonie opus 20 - Louis Vierne

Het Allegro, waarmee de symfonie met een gepuncteerde ritme begint, is imponerend . Daar zijn twee thema's in verwerkt . Met zijn melodische karakter staat het tweede thema in scherp contrast met het eerste thema . Beide thema's wisselen elkaar af . In het verdere verloop komt de beweging in 6/10 boven een langaangehouden pedaaltoon tot stilstand . Daarop ontwikkelt zich , eveneens boven dezelfde pedaaltoon , een beweging in 1/32 noten , die door middel van een lange triller tot een hoogtepunt leidt . De beide thema's komen nog eenmaal terug , om dan in een coda met elkaar verbonden te worden .

Suite Bretonne op.21 : Berceuse , Fileuse , Les cloches de Perros - Guirec - Marcel Dupré

De Suite Bretonne, die Dupré componeerde in het jaar 1923 , toont ons drie landelijke taferelen uit Bretagne .

In de ' Berceuse ' horen we een moeder haar kind zachtjes in slaap wiegen . Het eenvoudige thema komt aan het eind van de Berceuse terug in de vorm van een canon . De ' Fileuse ' (spinster) is een oude plattelandsvrouw in de weer met haar spinnenwiel . Men hoort als het ware het spinnewiel draaien in de snelle zestiende noten met de registratie Viola di gamba en Voix céleste .

In het derde deel , ' Les cloches de Perros - Guirec ' , horen we hoe op een heldere zondagochtend de boeren naar de kerk gaan , begeleid door het kloggelui . Dit deel kenmerkt zich vooral door een lopende beweging van staccato akkoorden , waarbij af en toe een eenvoudige melodie verschijnt .

Bron: <https://nl.wikipedia.org/>

Uit L'Orgue Mystique nr. 35 In Assumptione B.M.V. - Charles Tournemire - Paraphrase- Carillon

Paraphrase - Carillon is een van de meest verblindende finale die Tournemire geschreven heeft . Het werk is opgebouwd als een weefsel van twee Maria - gezangen: De hymne " Ave Maris Stella " en de antifoon " Salve Regina " . Het werk bestaat uit drie delen, met als structuur : A¹ - B - A² . In deze drie delen worden beide melodieën kunstig samengeweven . In het algemeen wordt de melodie van Ave Maris Stella op de manualen gespeeld en die van het Salve Regina op de pedalen . Deel I is een stevig, robuust en speels stuk muziek, terwijl deel II dansachtig is en bezonnenheid uitstraalt . Grote akkoorden geven dit deel een mystiek aureool . De tinteling van het carillon is herkenbaar aan allerlei loopjes, het einde verdampt als een morendo . Het derde deel gebruikt de melodie van het eerste deel als een herhaling of inclusie, maar dan veel forser en massiever doordat het hele orgel aan de melodie een ander timbre geeft . Een geweldig stuk als afsluiting van dit concert .

Het werk werd voor het eerst ten uitvoer gebracht op 8 september 1999 op het feest van Maria-geboorte .

Anton Doornhein werd op 27 augustus 1960 geboren te Rijnsburg. Al vroeg bleek zijn interesse voor het orgel; op negenjarige leeftijd kreeg hij zijn eerste orgellessen bij Nico de Raad te Katwijk. Na het behalen van diverse diploma's ging hij in 1978 naar het Rotterdams Conservatorium.

Hier studeerde hij hoofdvak orgel bij Jet Dubbeldam. De studie sloot hij af met de diploma's *Docerend Musicus* en *Uitvoerend Musicus*. Verder behaalde hij hier ook diploma's voor pianospel.

Na zijn opleiding nam hij deel aan diverse cursussen, o.a. bij Albert de Klerk en Kamiel d'Hooghe. Verder volgde hij interpretatielessen bij Marie Louise Langlais-Jaquet aan het 'Conservatoire International de Musique' te Parijs, die bekroond werden met een unanieme toekenning van de *Grand Prix*.

In 1985 won hij het 'Nationaal Orgelconcours' te Leiden in de categorie romantiek en in 1988 werd hij prijswinnaar van het Internationaal Orgelconcours te Nijmegen. Bij het Internationaal Bach Concours 1995 in de Grote of Sint-Bavokerk te Haarlem was hij een van de finalisten.

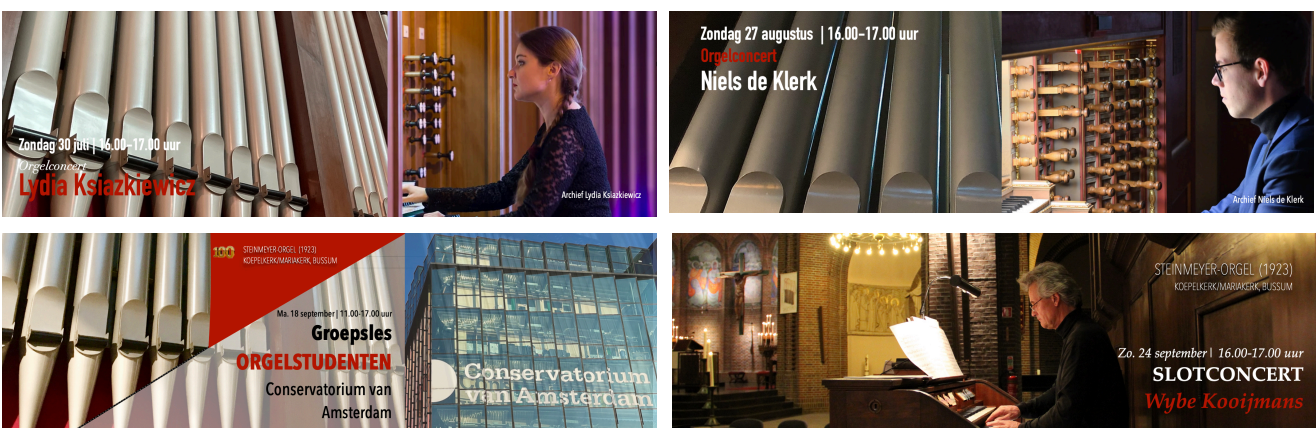
Vanwege zijn verdiensten voor de Franse orgelcultuur ontving hij in 1997 de bronzen, en in 2004 de zilveren medaille 'Arts, Sciences et Lettres'.

In 2001 won hij drie prijzen bij het César Franck Orgelconcours in de Kathedrale Basiliek St. Bavo te Haarlem: de tweede prijs, de publieksprijs en de Charles Tournemireprijs.

Anton Doornhein is werkzaam als muzikaal begeleider (o.a. als pianist) bij de Rotterdamse Dansakademie. Als organist is hij verbonden aan de r.-k. Dominicuskerk in Rotterdam.

Van zijn spel verscheen een aantal cd's met daarop opnamen in de St.-Agathakerk te Lisse, de Grote kerk te Beverwijk, de Mozes en Aäronkerk te Amsterdam en de Katarinakerk te Stockholm. In 2007 nam hij alle orgelwerken van Joseph Jongen op, die uitgekomen zijn in 2 cd-boxen van 2 cd's. Dit oeuvre werd gespeeld in de Onze-Lieve-Vrouwe Kerk van Laken (België) en in de Marienbasilika van Kevelaar (Duitsland).

VOLGENDE CONCERTEN

De orgelconcerten zijn mede mogelijk gemaakt door: